

Juha Hakalan neuvo
viittä vaille DI:lle:

Tee

mahdollisimman huono diplomityö!

Teksti ja kuvat: Anitta Valtonen

Dosentti Juha Hakala rohkaisee teekareita: – Lippu korkealle! Luottakaa itseenne! Olette ylittäneet ensimmäisen kynnyksen, kun olette päättäneet jatkaa opintojanne.

■ ... Ei väkisin, mutta jos sinulla on kirjoitus-kamoa, dosentti **Juha Hakala** neuvoo madaltamaan vaatimustasoa. Neuvot kuultuaan opiskelija huokaa helpotuksestaan: kukapa nyt ei huonoa lopputyötä osaisi tehdä! Rentoutuneen opiskelijan työ alkaa sujua.

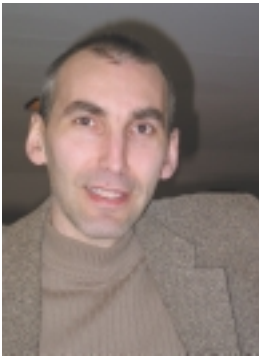
”Surullinen” uutinen on se, että Hakalan neuvoja huonon opinnäytetyön tekemiseksi on pystynyt loppuun asti noudattamaan vain kaksi 200:sta gradunsa valmiiksi saaneesta. Kaikki muut ovat saaneet paremman arvosanan kuin approbatur, yleisimmin magnan.

Juha Hakala on hyvällä menestyksellä ohjannut graduntekijöitä Jyväskylän yliopiston Chydenius-instituutissa jo kymmenen vuotta. Hän huiskaisee pois mystiikan, joka opinnäytetyöhön liittyy. – Se on työtä siinä, missä ojankaivuu-kin. Ei sen kummempaa. Se alkaa jostakin, ja aivan taatusti tulee vastaan myös viimeinen lapi-
onpisto.

Viisi vuotta sitten tehdyn selvityksen mukaan Suomessa oli tuhansia ihmisiä, joiden tutkinnosta puuttui ”vain” lopputyö. Opintoviikkoja heillä oli jo 140–150, mutta jostain syystä he olivat hyytynet kalkkiviivoilla.

Heidän opinnäytetöidensä ohjaamisesta on tullut Juha Hakalan

► jatkuu

Juha Hakala saa kiitollista postia lopputyönsä tehneiltä. Yksi sykähdytävimmistä päättyy sanoihin: "Olet loistava ihminen, vaikka oletkin mies! Sinun käy hyvin!"

► jatkoa sivulta 17
Tee mahdollisimman huono...

työ ja elämäntapa. Tällä hetkellä Hakalan maisterihautomossa on noin 500 ihmistä, joista vuosittain valmistuu noin 50. Vuosien varrella hän on koonnut maanläheiset neuvonsa innostaviksi opaskirjoiksi.

Hakala on opiskelijoille hyvin tärkeä. Motivoiva yhteistyö lähtee siitä, että opinnäytetekstin saatuaan hän antaa viikon sisällä opiskelijalle kirjallisen palautteen. – Nopea palaute pitää ihmisten motivaation yllä, hän kertoo periaatteestaan.

Keskeneräisyys vaivaa

Hakala käy ahkeraa kirjeenvaihtoa opiskelijoiden kanssa. Näiden viesteistä henkii paha mieli kesken jääneistä opinnoista. "Jollen saa gradua pusatuksi, en koskaan saa mitään täysipainoista tehdyksi", joku kirjoittaa.

Hakala rohkaisee opiskelijaa ja muistuttaa, että vaikka opinnot ovat kesken, vuodet ovat kuluneet johonkin tärkeään. – Asiantunte- musta on kertynyt joko työ- tai perhe-elämästä. Siitä asiantunte- muksesta kannattaa olla ylpeä. Muista, että tämän asiantunte- muksesi ja elämäkokemuksesi vuoksi sinulla on annettavaa korkeakouluille, ei vain toisinpäin.

Toinen tyypillinen opiskelijan

Opinnäytetyötä tukevaa kirjallisuutta

Koonnut J.T. Hakala, joka on myös laatinut luonnehdinnat oppaista. Teokset eivät ole erityisesti teekkareille suunnattuja, mutta niiden soveltuvuutta voi nimen perusteella pohtia. Teoksia ovat arvioineet kokoajan ohella Peda-Forum, korkeakouluopetuksen asiantuntijaverkon, jäsenet.

**Ahonen, P & Meklin, P. 1994. Ohjeita ja vihjeitä: Finanssivaltion ja julkisyhteisöjen las-
kentoimen opinnäytetyöskentely. Tampereen yliopisto. Hallintotiede 1994. Sarja B nro 1.** Kyse on reilun sadan sivun hyvin käytännönläheisestä opaskirjasesta, joka tarjoaa opinnäytteen tekijälle monenlaisia vinkkejä: miksi kannattaa tehdä sitä ja sitä, miksi taas ei. Soveltu muillekin kuin hallintotieteilijöille.

Anon. 1997. Ohjeita pro gradu -työn tekijöille. Tietojenkäsittelytieteiden laitos. Jyväskylän yliopisto. [www-dokumentti]. <<http://www.cs.jyu.fi/~airi/gradu.html>>. Lähinnä tietojenkäsittelytieteiden opiskelijoille laadittu ensikäden opas. Sivulla myös linkkejä esimerkiksi elektronisiin tietokantoihin.

Auvinen, J. & Nojonen, M. 1996. Ohjeita pro gradu -tutkielmien tekijöille. Helsingin yliopisto. Yleisen valtio-opin laitos. Löytyy myös verkosta (Anon 1999). Paljon arkijärkistä ja suoraa puhetta kenelle tahansa gradun tekijälle. Kirjassa kerrotaan myös sähköisten tietokantojen hyödyntämisestä, ja se sisältää tiivistetyn version tutkimussuunnitelman rakenteesta.

Ekhholm, K. 1997. Tee gradu! Graduntekijän selviytymisopas. Jyväskylä: Teknolit. Alansa ensimmäinen mikroavusteinen opinnäytteen tehokkaaseen tekemiseen tarkoitettu opas, jossa keskitytään gradunteon yleisiin hankaluuksiin. Erikoisuutena on oppaaseen kuuluva levyke, jossa valmiit työpohjat sekä Word- että WP -versioina.

Hakala, J.T. 1996. Opinnäyte ja sen ohjaaminen. Johdatus tutkimusprosessin hallintaan. Gaudeamus. Helsinki. Lähinnä opinnäytteen ohjaajille suunnattu käsikirja, jossa opinnäytettä lähestytään prosessin näkökulmasta. Teoksesta saanevat osansa myös pitkälle edenneet ja asiasta kiinnostuvat opinnäytteen tekijät.

Hakala, J.T. 1998. Opinnäyte luovasti. Kehittämisen- ja tutkimustyön opas. Gaudeamus: Helsinki. Ainoita (ellei ainoa?) nimenomaan ammattikorkeakoulukäyttöön kirjoitettu opinnäyteopas, joka tekee selvän eron AMK-opinnäytteen ja "gradutyypin" opinnäytteen välille. Teksti pyrkii välttämään turhia koukeroita.

Hakala, J.T. 1999. Graduopas. Melkein maisterin niksikirja. Gaudeamus: Helsinki. Keskitetty, nimensä mukaisesti graduun. Teoksessa käsitellään kuitenkin sellaisia yleisiä tutkimus- ja kehittä- mistoimintaan liittyviä kysymyksiä (aiheen ideointi, suunnittelu, kirjallisuuden käyttö, kirjoittaminen) ja niiden ratkaisuehdotuksia, että niistä voi olla hyötyä myös monelle diplomityön tekijälle.

Hakala, J.T. 2000. Creative thesis writing. A guide to development and research work. Gaudeamus. Helsinki. Teoksen Opinnäyte luovasti (1998) englanninkielinen versio lähinnä vieraal- la kielellä opiskeleville ammattikorkeakouluopiskelijoille.

Hietala, K. & Salmirinne, H. 1995. muutettu 11.12.1995. Opas opinnäytteen laatijoille. Lyhyt johdatus tieteelliseen kirjoittamiseen. Oulun yliopisto. Geotieteiden ja tähtitieteen laitos. Geofysiikan osasto. [www-dokumentti]. <http://babel oulu.fi/~hsa/gradu_opas.html>. Tämän oppaan laatimisen tarkoitus on ollut luoda lyhyt ohjeisto, jonka avulla opiskelijoiden olisi helppo hahmottaa opinnäytetyön kokonaisrakenteen sekä laatia ulkoasullisesti hyvin luettavaa tekstiä.

Home, N. 1993. Ideasta tutkimussuunnitelmaksi. Ohjeita tutkielman tekijöille. Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja D-170. Noin kolmekymmentisivuinen ohjekirjanen, joka korostaa prosessikirjoittamisen ideaa. Sopii erityisesti ensimmäiseksi johdatukseksi aihepiiriin. Soveltu myös sille erityisryhmälle opinnäytteen tekijöitä, joita puhelinluettelonomaiset tekniikkaoppaat kauhistuttavat.

Kauranen ym. 1993. Tutkimusraportin kirjoittamisen opas. Teknillinen korkeakoulu. Sisältää esimerkkejä hyvien töiden tyypillisistä ansioista ja huonojen töiden tyypillisistä puutteista.

Kuitunen, M, Haimi, J & Huhta, V. 1998. Seminaariesitelmien ja tutkielmien laatimisohteet. Jyväskylän yliopisto. Bio- ja ympäristötieteiden laitos. Tämä luonnontieteilijöiden laatima opas sisältää terveellisiä kehoituksia esityksen tiiviuteen ja ylipäättään kirjoittamisen koukeroihin. Sisältää myös tarkistuslistan, joka on hyödyllinen työn viimeistelyssä.

Lieko, A., Lehikoinen, L., Laaksonen, K. & Kiuru, S. 1993. Ohjeita tutkielman kirjoittajille. Helsinki: Yliopistopaino. Opas niille, jotka haluavat tietää, kirjoitetaanko viime aikoina yhteen vaiko erikseen. Varsinaisesti tutkielman rakenteen suunnitteluun tämä opas ei juuri tarjoa kättä pidempää, mutta oikeakielisyysasioihin kylläkin. Kertoo myös, kuinka lähdeviitteet merkitään ja lähdeluettelo laaditaan.

**Mälkia, M. 1992. Teksti- ja kirjallisuusviitteiden laadinta. Tampereen yliopisto. Hallintotie-
teen laitos. Sarja B nro 6.** Laaja, puolitoistasataasivuinen ja yksityiskohtainen opas teksti- ja kirjallisuusviitteiden laadintaan. Soveltu sekä gradun että muiden tutkielmien tekijöille.

**Tirronen, K. 1987. Teknisen kirjoituksen laatiminen. Helsinki: Suomen Teknillinen Seura
STS r.y. Teknillisten Tieteiden Akatemia.** Tiivis, erityisesti tekniikan alan opinnäytteitä laativia ilahduttava esitys, jossa ohjataan kädestä pitäen tutkimusjulkaisun kirjoittamisen saloihin. Esityk- sessä keskitytään raportin jäsentelyyn, havainnollistamiseen, taulukointiin, kieliasuun jne.

KIITOS

Olin iloisesti yllättyneet saamastani tuesta TEKin vaaleissa.

Kiitos siitä kuuluu teille, jotka osoitte luottamuksenne äänestämällä minua. Toivotan kaikille hyvää kesää ja mieleisiä lomailmoja.

Merja Juolahti

AKAVA-TARJOUS 3 / 2002**Etumatkat**

Barcelona (ma-pe) 24.6., 1.7. .... - 40 eur
 Barcelona (pe-pe) 28.6., 5.7., 12.7. .... - 50 eur
 Praha (to-su) 4.7., 11.7., 18.7., 25.7. .... - 50 eur
 Krakova ja patikointi Zakopanessa (pe-pe) 5.7. .... - 50 eur
 Lissabon (la-la) 28.9. .... -100 eur
 Lissabon (la-ke) 28.9. .... - 50 eur

*****

Aurinkomatkat ..... alennus 5 %
 Hania, Kreetta 4.7., 11.7., 18.7. ja 25.7.

*****

Finnmatkat ..... alennus 5 %
 Kreetta, 1 ja 2 viikkoa, 15.08. – 26.09.02
 (jäljellä olevat hotellit; ei Hermes, Coral, Almiros)
 Rodos, 1 ja 2 viikkoa, 10.08. – 29.09.02
 Jäljellä olevat hotellit

*****

Varmista jäsenetusivun kautta aina ajantasalla olevat seuramatkojen äkkilähdöt ja muut parhaat tarjoukset SMT:n www-sivuilta; Viiden tähden kerhon jäsenille on vielä omia jäsenetuja. Finnairin kesähinnat, matkustusaika 14.6.–17.8., ovat samoilla sivuilla lukuisten muiden tarjousten joukossa.

*****

Hertz-Autovuokraamo myöntää akavalaisille 5-20% alennuksen normaalihinnoista kohteesta riippuen. Varauksen yhteydessä ilmoitettava Hertz/Akava CDP-numero 832070.

SMT:n akavalaisille myöntämät alennukset lasketaan aina uusille varauksille matkanjärjestäjän esitteessä mainitusta aikuisen perushinnasta ellei muuta mainita ja niin kauan kuin paikkoja riittää. Akava-jäsenetuhintaan ei voi kyteä muita alennuksia (esim. lapsialennus tai ennakkovaraajan etu). Alennus ei koske pelkkiä lentopaikkoja. Luottokorttiasiakkailta veloitamme toimistokulut. Jäsenetumatkat varataan Suomen Matkatoimisto Oy:stä tai Kuopion Matkatoimisto Oy:stä. Jäsenedusta tulee mainita jo matkan tilausvaiheessa. Tämä tarjous on voimassa 15.8.2002 saalla.

SUOMEN MATKATOIMISTO

Puhelinmyynti 010 826 8000 (auki ma-pe 8-19, la 10-15), World Trade Center Aleksanterinkatu 17 (09) 18262065, Seurakuntamatkat (09)18262310, SLU-matkapalvelu (09) 34812480, Tapiola (09) 5259650, Tikkurila (09) 8578710, Joensuu (013) 254110, Jyväskylä (014) 3340911, Kerava (09) 2748510, Kokkola (06) 8312766, Kouvola (05) 7449411, Lahti (03) 882380, Lappeenranta (05) 5448100, Oulu (08) 5338810, Pietarsaari (06) 7235277, Pori (02) 6221311, Rauma (02) 83874510, Rovaniemi (016) 3210700, Salo (02) 7758600, Tampere (03) 3660100, Turku (02) 2730950, Vaasa (06) 3178300, Kuopion Matkatoimisto Oy: Kuopio (017) 5505500, Iisalmi (017) 8216011, Varkaus (017) 5510511

viesti kuuluu: "En kehtaa mennä korkeakouluun, jossa opiskelukaaverini on proffana." – Älä mene sinne, Hakala neuvoo. – Tehdään yhdessä opinnäytetyösi kalkkiviivoille asti. Mene sitten näyttämään proffalle lähes valmis työsi. Laitos ei voi vastustaa kiusausta hyväksyä se.

Roiski paperille hölmöjä lauseita

Yleensä kalkkiviivoilla hyytyneet opiskelijat ovat menestyneet opinnoissaan erinomaisesti. Sen seurauksena he itse, heidän lähipiirinsä ja professorinsa odottavat heiltä erinomaista lopputyötä. Ja mikä on tulos? Rima nousee ja ahdistus kasvaa. Opinnäytetyöstä tulee intialaisen norsun kokoinen järkäle.

Tilanne on mutkistunut senkin vuoksi, että varsinkin naisopiskelijan tie on usein vienyt miehen työn perässä Ryttykylän perukoille. Viittä vaille -naismaisteri on juuttunut hellan ja jääkaapin väliin. TEKin Ikteekkarista diplomi-insinööriksi -hanke osoittaa, että yhtä rankasti keskeneräinen työ kiusaa teekkareitakin.

Tilanne muuttuu rasittavaksi, kun opinnoista on kulunut muutama vuosi. Opiskelijan usko kyyrynsä kirjoittaa ensimmäistään tieteellistä lausetta hiipuu, koska opinnoista on niiiiin pitkä aika. "Miten siis voisin kirjoittaa kymmeniä sivuja järkevää tekstiä?" parantaa hätäntynyt opiskelija.

Juha Hakalalla on opiskelijalle hyvä vastaus. Hän kääntää asian päällelleen: – Synnyttä hölmöjä lauseita! Hyödynnä tajunnanvirtaa. Aseta sormesi koneen näppäimille ja roiski tekstiä kuin ämpäriillä vettä harjakattoisen talon päälle. Suurin osa valuu alas, mutta jotain jää. Ja siitä pääsee eteenpäin.

– Olennaista on myös pilkkoa intialaisen norsun kokoinen työ pienin palasiin ja käydä ne läpi yksi kerrallaan. Lopulta koko noru on käyty läpi.

Hakala suosittelee kirjoitustyön aloittamista mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. – Se madaltaa kirjoituskynnystä ja tulos paraneekin kerta kerralta. Erittäin hyödyllistä on myös lukea kirjallisuutta ja

tehdä muistiinpanoja.

Hakalan toinen riemastuttava neuvo on tehdä niin huono opinnäytetyö kuin mahdollista. Niin huono, että se vain rimaa hipoen hyväksytään. Tähän liittyy se, ettei kannata etsiä maailman parasta ratkaisua opinnäytetöihin, koska hinta sen löytämiseksi voi olla liian kova. Kannattaa säilyttää suhteellisuudentaju.

– Tyydy siis kolmanneksi parhaaseen ratkaisuun ja perustele se. Opinnäytetyö on omien väitteiden tehokasta perustelua. Työ kannattaa kirjoittaa niin yksinkertaisesti, että lukija ymmärtää, mitä haluat työlläsi osoittaa.

Luja päätös ja rennosti liikkeelle

Hakala antaa hyviä vinkkejä aikuisopiskelijalle.

– Kun päätät viedä opintosi loppuun, aseta itsellesi selkeät tavoitteet ja sitoudu niihin. Luota itseesi ja omaan tapaaasi oppia. Aikuisilla on elämäkokemusta ja oma oppimistyyli. Niiden mukaan on hyvä toimia.

– Ole suunnitelmallinen, mutta joustava. Ole innostunut ja ota positiivinen asenne urakointiin, sillä opiskelu on joka tapauksessa kovaa työtä. Älä anna ahdistuksen lannistaa itseäsi. Työn aloittamiseen liittyvä kaaottinen olo kuuluu prosessiin, ja se on vain hyväksyttävä.

Opiskelujen loppuun saattaminen on niin iso hanke, ettei se ole vain opiskelijan oma asia. Hakala kehottaa kertomaan omista suunnitelmistaan lähipiirille. – Tee kontrahti asiasta työnantajasi ja perheesi kanssa. Laadi realistinen aikataulu ja lähde liikkeelle ilman paineita. Etsi itsellesi hyvä ohjaaja ja luo häneen tiivis kontakti.

Hakala kehottaa aikuisopiskelijoita myös malttiin. – Ei kannata ahnehtia liikaa opintoviikkoja tiukassa aikataulussa, sillä yhdessä elämän muiden hankkeiden kanssa se käy usein turhan rankaksi.

Hakalan kokemus on, ettei hänen neuvoillaan Nobelin arvoista lopputyötä saa aikaan, mutta sellaisen diplomityön joka tapauksessa, joka hyödyttää toimeksiantajaakin. □